

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

โลกกว้างแสนกว้างใครมีที่ยึดที่เกาะ

วันนี้เป็นวันมหามงคลของพี่น้องชาวไทยเรา ที่มีคุณหญิงอุไรวรรณ ศิริบุษย์ ประธานมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และนางทิพยากิตติขจร รองประธานมูลนิธิ และผู้จัดการโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ เป็นประธาน เป็นร่วมพิธีร่วมไถ่แก้บรรดาพี่น้องทั้งหลายที่รักชาติ ได้อุตสาหะพยายาม สละเวลาล่าเวลาหน้าที่ยังทำงาน ตลอดทรัพย์สมบัติที่ได้มาด้วยความเหนื่อยยากลำบาก เชื้อญาติ น้าออกมาเป็นน้ำใจแห่งความรักชาติ เพื่อเสียสละแก่ส่วนรวมคือชาติไทยของเรามีคลังหลวงเป็นต้น

วันนี้ นับว่าเป็นมงคลอันสูงสุดที่พี่น้องทั้งหลายได้มาบริจาคทาน จากนั้นก็จะได้ยินได้ฟังเสียงอรรถเสียงธรรม ที่นาน ๆ จะมีหนหนึ่ง ๆ ไม่ได้มีทั่ว ๆ ไปเหมือนเสียงโลก เสียงสงสารซึ่งหาความสงบไม่ได้ มีอยู่ทุกแห่งทุกหนสร้างความกังวลยุ่งเหยิงให้แก่กัน และกันไม่มีวันจบสิ้น นี่คือเสียงโลกเสียงสงสาร ส่วนเสียงอรรถเสียงธรรมนั้นแสดงไป ที่ไหนทำให้มีความสงบร่มเย็นเป็นสุข ยิ่งผู้ได้ยินได้ฟังอรรถธรรมอยู่โดยสม่ำเสมอ นำมาปฏิบัติตัดแปลงกายวาจาใจของตน ให้เป็นไปตามแถวแห่งธรรมที่ได้ยินได้ฟังมา ด้วยแล้ว ก็ยิ่งเพิ่มพูนความดีงามความเป็นสิริมงคลแก่ตนมากขึ้น ๆ ทุกวันทุกวันทุกผู้ทุกคน บ้านเมืองของเราซึ่งเป็นชาวพุทธก็จะมี ความสวยงามด้วยกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นศีลเป็นธรรมนำมาปฏิบัติ เมืองไทยก็จะมี ความสง่างาม

วันนี้เป็นโอกาสที่ท่านทั้งหลายจะได้ยินเสียงอรรถเสียงธรรม เพราะธรรมนี้ ต้นเหตุที่เกิดแห่งธรรมก็คือพระพุทเจ้า ธรรมเหล่านี้มีอยู่ทั่วไปในแดนโลกธาตุ เช่นเดียวกับแร่ธาตุที่มีค่ามาก ๆ มีอยู่ทั่วไป แต่คนที่ไม่มี ความเฉลียวฉลาดก็เหยียบย่ำไปมากันอยู่ทั่ว ๆ ไป สิ่งที่มีคุณค่าเหล่านั้นก็ไม่เกิดผลประโยชน์อันใดเลย ต่อเมื่อท่านผู้มีความเฉลียวฉลาดไปคู้ยี่เขี่ยขุดค้นแร่ธาตุต่าง ๆ ที่มีค่ามีราคาโดยลำดับลำดับมาใช้แล้ว สิ่งเหล่านั้นก็กลายเป็นของมีคุณค่ามีราคาขึ้นเป็นลำดับลำดับ

ธรรมะของพระพุทเจ้าก็เช่นเดียวกัน นี่คือพระพุทเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบในเบื้องต้น ธรรมเหล่านั้นมีอยู่ทั่วไปเช่นเดียวกับแร่ธาตุต่าง ๆ ซึ่งมักมีอยู่ทั่วไปเช่นเดียวกัน ต้องอาศัยผู้คู้ยี่เขี่ยขุดค้นด้วยความเฉลียวฉลาดนำมาปฏิบัติ จนกลายเป็นผลประโยชน์ขึ้นมาทั่วโลกดินแดน นี่ธรรมะก็ออกจากพระพุทเจ้า ธรรมะนั้นมีอยู่ทั่วไป แต่ไม่มีใครมีความรู้ความสามารถฉลาดแหลมคม ที่จะนำธรรมเหล่านั้นมาปฏิบัติและรู้เห็นตามหลัก

ความจริง แล้วนำมาสั่งสอนโลกเหมือนพระพุทธเจ้าของเรา ธรรมจึงมีเป็นบางกาลบางเวลา ไม่ใช่มีอยู่ตลอดเวลา สำหรับที่จะเป็นความเด่นในสายตาแห่งปวงชนทั่วๆ ไป สำหรับธรรมเท่านั้นมีอยู่ทั่วไป แต่ผู้ที่จะขุดค้นขึ้นมาให้เป็นประโยชน์แก่โลกนั้นต้องอาศัยพระพุทธเจ้า

ขอสรุปความว่าธรรมนี้เกิดจากศัสตราองค์เอกของเรา นำมาชี้แจงให้พี่น้องทั้งหลายเราได้ทราบอยู่ปัจจุบันนี้ก็คือธรรมของพระพุทธเจ้า ธรรมนี้เป็นธรรมเลิศเลอ และเป็นธรรมสูงสุดตั้งแต่พื้นๆ ขึ้นไปจนกระทั่งถึงธรรมอันสูงสุด เป็นประโยชน์แก่โลกโดยลำดับลำดับ เราในฐานะที่เป็นลูกเต้าเหล่าาคือพุทธบริษัทของพระพุทธเจ้า ก็ควรจะได้นำอรรถธรรมมาปฏิบัติแก่ตนเอง ตามกาลเวลาที่ควรจะแบ่งส่นปันส่วนให้มียู่กับตนทุกๆ คนไป เช่นเวลาประกอบหน้าที่การงาน สำหรับการทำมาหาเลี้ยงชีพเราก็ประกอบวิงเต้นชวนชวย แต่สติธรรมปัญญาธรรมที่ควรระลึกไว้ในหน้าที่การงานของตน ว่าผิดถูกดีชั่วประการใด ก็ควรจะมีติดแนบไปตามงานนั้นๆ นี่ก็เรียกว่าผู้มีธรรมในใจ

เวลาว่างเรานำธรรมะนั้นเข้ามาสู่ใจ เช่นเวลาจะหลับจะนอน กราบพระสวดมนต์ตามแต่เราได้มากได้น้อย แล้วก็ทำความสงบใจด้วยสงบอารมณ์ มีธรรมเป็นเครื่องกลม่อมเกลาจิตใจของเรา เช่น บทปริกรรม ท่านสอนให้ภาวนาด้วยบทธรรมปริกรรม เช่นพุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆเป็นต้น เรานำธรรมบทนั้นๆ เข้ามาปริกรรมด้วยความมีสติกำกับอยู่กับบทธรรมคือคำปริกรรมนั้นๆ แล้วปริกรรมติดต่อกันไป มีสติติดแนบอยู่กับใจ ระงับการคิดการปรุงทั้งหลายที่เคยคิดเคยปรุงเสียในเวลาเช่นนั้น ให้มีแต่ความคิดเป็นอรรถเป็นธรรม ทำงานแทนที่ของความคิดอื่นใดทั้งสิ้น เช่นคำปริกรรมพุทโธก็ได้ ธัมโมก็ได้ สังโฆก็ได้ หรือใครจะปริกรรมธรรมบทใดตามแต่ถูกกับจริตนิสัยของตนมาปริกรรมก็ได้ ให้มีสติกำกับอยู่กับใจ

คำว่าสติได้แก่ความระลึกตัวอยู่ในขณะที่ปริกรรม ก็ให้รู้ว่าตนปริกรรมภาวนาธรรมบทนั้นๆ นี้เรียกว่ามีสติ แล้วให้ควบคุมคำปริกรรมของตนให้สงบในเวลาอันระงับความคิดความปรุงทั้งหลาย ที่เราเคยคิดมาเป็นเวลานานเสียทั้งสิ้น ให้มีความคิดเฉพาะคำปริกรรมคำเดียว เช่นพุทโธๆ ติดแนบภายในใจ นี้เรียกว่างานของธรรม งานของธรรมมีสติควบคุมอยู่แล้วใจของเราที่กำลังปริกรรมพุทโธๆ นั้นจะมีความจดจ่ออยู่กับคำปริกรรมบทเดียวนี้เท่านั้น แล้วจิตจะค่อยสงบตัวลงไปๆ จากนั้นก็มีความเย็น มีความสว่างไสวภายในใจของเราเอง

นี่คือธรรมเป็นเครื่องกลม่อมใจ ไม่ใช่เป็นเครื่องส่งเสริมใจให้ฟุ้งซ่านรำคาญ เพราะความคิดต่างๆ ซึ่งเราเคยคิดมามากต่อมาก ซึ่งล้วนแล้วตั้งแต่เป็นอารมณ์ฉุดลาก

จิตใจให้สิ่งสมความยุ่งเหยิงวุ่นวายและความทุกข์มากขึ้นกับตนทุกวันทุกเวลา ความคิด เช่นนั้นเป็นภัยแก่เรา สำหรับความคิดคือคำบริกรรมพุทโธนี่เรียกว่าความคิดที่เป็น ธรรม ให้นำความคิดนี้เข้ามาบริกรรม ใจจะมีความสงบเย็นลงไปโดยลำดับลำดับ ถ้ามี คำบริกรรมติดต่อกันเนื่องอยู่ด้วยความมีสติแล้วจะสงบไปเรื่อย ๆ ละเอียดลออกไป เรื่อย ๆ นี้เรียกว่าการอบรมจิตใจ

คนมีการอบรมจิตใจด้วยจิตตภาวนาปรากฏผลขึ้นมามากน้อยแล้ว ใจของเราจะ มีความผิดปกติจากดั้งเดิมที่ไม่เคยภาวนาเป็นลำดับลำดับไป ถ้าผู้มีผลปรากฏขึ้นจาก การภาวนาแล้ว จะรู้สึกเป็นความตื่นเต้น เป็นความแปลกประหลาด เป็นความอัศจรรย์ ขึ้นมาในความรู้ของตน ซึ่งไม่เคยมีมาแต่กาลก่อนเลย แต่จะปรากฏขึ้นในเวลาภาวนา นั้น ๆ นี้เรียกว่าเป็นผลเครื่องกระตุ้นจิตใจของเราให้รู้สึกตัว ใจเมื่อมีธรรมเข้ากล่อมใจ แล้วจะมีความรู้สึกตัว กระจ่างหรือร้อนในเหตุในผลอันเป็นเรื่องของอรรถของธรรม และ สิ่งเกี่ยวข้องภายนอกก็มีเหตุมีผลติดต่อกันไป

เพราะฉะนั้นผู้ได้รับการอบรมทางด้านจิตตภาวนา จึงมักทำหน้าที่การทำงานไม่ ค่อยผิดพลาด การจะทำหน้าที่การทำงาน กิริยาอาการแสดงออกแต่ละอย่าง ๆ จะมีสติ และมีปัญญาคอยควบคุมความเคลื่อนไหวของตนไปโดยสม่ำเสมอ คนนี้เรียกว่าเป็นผู้ เริ่มมีหลักใจ หลักใจนี้เป็นของสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าหลักทรัพย์ภายนอกเป็นไหน ๆ หลักทรัพย์ภายนอกจะมีมากน้อยต้องมีหลักใจ ผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้ควบคุมรักษา แล้ว จะมีความแน่วหนามั่นคงไปโดยลำดับ เพราะคนมีหลักใจซึ่งเกิดขึ้นจากจิตตภาวนาของ เรา

หลวงตาจึงอยากขอขบิณฑบาต ให้พี่น้องทั้งหลายได้หันเข้ามาสู่อรรถสู่ธรรมทาง พุทธศาสนาของเรามากขึ้น ๆ ตามชื่อตามนามที่เราก็อทราบด้วยกันว่าเป็นชาวพุทธ เพราะเมืองไทยเราถือพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมากมาย จึงอยากให้คำว่าพุทธ ศาสนานี้เข้าติดแนบภายในจิตใจ จะแสดงออกกับกิริยาอันใดออกมาควรมีหลักของ พุทธแทรกขึ้นมาเสมอ เช่น สติปัญญาในหลักธรรมที่จะนำไปใช้ในหน้าที่การงานต่าง ๆ การงานของเราจะเป็นผลเป็นประโยชน์ไปโดยลำดับเพราะเรามีหลักใจ หลักใจนี้ไม่มี อะไรเกินธรรม ธรรมเป็นหลักใจอันสำคัญมากสำหรับผู้ที่ตั้งใจมีความสุขความเจริญทั้ง ปัจจุบัน อนาคต จึงควรมีหลักธรรมเป็นหลักใจ ให้ได้ภาวนากันเป็นประจำแห่งชาว พุทธของเรา

คำว่าภาวนาการอบรมนี้คือการพักเครื่องนั่นเอง จิตใจของเรามีความคิด ปรุปรุอยู่ตลอดเวลา เรียกว่าเดินเครื่องตลอดเวลา ที่นี้เวลาเราพักเครื่อง คือเราอบรมจิต ของเราให้เข้าสู่ความสงบด้วยบทธรมต่อเนื่องกันไป ใจของเราจะสงบลงโดยลำดับล่ำ

ดา นี้เรียกว่าจิตพักเครื่อง จิตพักเครื่องจะมีความแปลกประหลาดภายในตัวของเรา มีความตื่นตื่น มีความแปลกประหลาด มีความอัศจรรย์ เพราะเห็นความสุขที่ไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้ ตั้งแต่วันเราเกิดมา จากความสุขอื่นใดก็ตามไม่เหมือนความสุขที่เกิดขึ้นจากจิตใจที่ได้รับความสงบจากการภาวนานี้เลย

เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงทำจิตใจของเราให้มีความรักใคร่ใฝ่ใจต่อจิตตภาวนาไปเรื่อย ๆ คนนั้นก็เริ่มรู้เนื้อรู้ตัวไปโดยสม่ำเสมอ ไปที่ไหนจะระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึงความผิดถูกดีชั่วอยู่โดยสม่ำเสมอเช่นเดียวกัน เพราะหลักใจที่เราภาวนานี้เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนกิริยาแห่งการแสดงออกทั้งทางกาย ทางวาจา ความประพฤติ หน้าที่การงาน ส่อไปจากใจนี้ทั้งนั้น ใจจะเป็นผู้คอยเตือน เป็นผู้คอยสะกิด ให้รู้ผิดถูกชั่วดีอยู่โดยสม่ำเสมอเรียกว่าผู้มีหลักใจ

นี่ละการถือพุทธศาสนา ไม่เพียงสักแต่ว่าถือพระพุทธ ๆ เราควรมีความจริงจังต่อพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติรักษาตัวเองตามแนวทางแห่งธรรม นี่เรียกว่านับถือพระพุทธศาสนา ไม่ใช่สักแต่ว่านับถือเฉย ๆ เดินผ่านวัดไปมองเห็นวัดเห็นพระพุทธรูปก็ยกมือไหว้ แล้วผ่านไปอย่างหายห่วงไปเลยอย่างนี้ มันมีแต่กิริยา ความระลึกความนับถือพระพุทธเจ้าให้มีอยู่ภายในใจ เฉพาะอย่างยิ่งสตินี้สำคัญมากทีเดียว สติจะระลึกกับธรรมบทใดก็ได้จะติดกับหน้าที่การงาน หน้าที่การงานก็เป็นการเป็นงานไม่ปราศจากหลักเกณฑ์ที่ติงามและไม่ล่อแหลมต่อความเสียหาย เพราะเรามีพุทธโธความระลึกรู้อยู่ภายในใจ นี่เรียกว่าชาวพุทธ

ตื่นนอนขึ้นมาให้พากันไหว้พระย่อ ๆ ก่อน ก่อนที่จะไปทำหน้าที่การงานอะไร นี้ควรถือเป็นการจำเป็น เวลาทำหน้าที่การงาน เราระลึกธรรมได้บทใดเช่นพุทธโธ ๆ ก็ควรระลึกอยู่ในจิตใจของเรา เราเขียนหนังสืออยู่เราก็ระลึกธรรมได้ เราทำอะไรอยู่เราก็ระลึกถึงบทธรรมได้เช่นเดียวกับเราทำหน้าที่ต่าง ๆ เราก็ระลึกถึงเรื่องโลกเรื่องสงสาร หน้าที่การงานหรือเรื่องราวอื่น ๆ ได้ นี่เราก็ระลึกถึงธรรมได้เช่นเดียวกัน ควรจะมีธรรมติดแนบบ้าง เวลานี้เราชาวพุทธเรารู้สึกว่าการแจ้งแจ้งทางพุทธศาสนามากมาย จิตใจไหลออกสู่ความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ความลึมเนื้อลึมตัวเป็นไปด้วยกันทั่วหน้าในประเทศไทยของเรา

การกล่าวทั้งนี้ต้องขอยกจากบรรดาพี่น้องทั้งหลาย ในฐานะที่หลวงตาเป็นครู เป็นอาจารย์ได้รับอาราธนาและนิมนต์มาแสดงธรรม ให้แนะนำในทางผิดถูกชั่วดี ประการต่าง ๆ จึงถือโอกาสแนะนำในเวลาเช่นนี้ ให้ได้รู้เนื้อรู้ตัวว่าเราทั้งประเทศนี้เป็นชาวพุทธ ควรจะมีเหตุผลติดตัวอยู่ในตัวของเราเสมอ ไปที่ไหนอย่าลืมนำเราถือพุทธให้มีสติติดตัวของเราไป ระลึกถึงบุญบาปชั่วดีติดตัวเสมอ พระพุทธเจ้าเป็นผู้กล้วยบาป

เป็นผู้มีความรักใคร่ใฝ่ใจในศีลในธรรม เราเป็นลูกตถาคตก็ควรจะมีธรรมภายในจิตใจ รักใคร่ใฝ่ธรรม ไปที่ไหนเราบริการใครก็ได้ ไปทำงานก็นึกพุทโธๆ ภายในใจตามแต่ ท่านผู้ชอบธรรมบพใด ถูกกับจริตนิสัยของตนควรจะมีระลึกระบบบพนั้นๆ ไปด้วยตนเอง

แม้แต่ขบรณไปก็ไม่ผิด เราขบรณไม่ใช่เป็นตุ๊กตา ในเวลาขบรณเช่นนั้นจะไม่เกี่ยวกับธรรมบพใดก็ตาม แต่เรื่องความคิดความปรุงประจำใจของเรา อันเป็นไปตามนิสัยนั้นมีได้ด้วยกันทุกคน คิดตลอดทาง นี้เราจะคิดอรรถคิดธรรมติดแนบภายในใจของเราด้วยความมีสติทำไมเราจะคิดไม่ได้ นี่คืองานของธรรม งานบำรุงจิตใจของเรา ให้มีหลักมีเกณฑ์ให้มีความสว่างาม ให้มีความสงบผ่องใสด้วยธรรม เราย่อมคิดได้ แม้แต่เรื่องของการคิดทางโลกใครๆ ก็ตาม คิดได้ด้วยกันโดยหาฝั่งฝาทแดนไม่ได้ มันก็คิดได้ด้วยกันทั้งนั้นมนุษย์เรา ไม่ได้หลักได้เกณฑ์อะไรก็คิดได้

นี่เราคิดเพื่ออรรถเพื่อธรรม เพื่อบำรุงจิตใจของเราด้วยธรรม ทำไมเราจะคิดไม่ได้ เราต้องคิดได้ ในข้อนี้จึงขอให้ท่านทั้งหลายมีความรู้สึกเสียใหม่เปลี่ยนแปลงความคิดที่เพลิดเพลिनรีนเริงไปตามจริตนิสัยที่เคยต่อกิเลสตัณหา จนไม่รู้เนื้อรู้ตัวนั้น ยัยยังเข้ามาสู่อรรถสู่ธรรม พอให้มีเขตมีแดนมีฝั่งมีฝาท้าง เราจะค่อยเป็นคนดีขึ้นมาเป็นลำดับลำดับ สมนามกับเราเป็นชาวพุทธ

ในเมืองไทยเรานี้ชาวพุทธทั่วประเทศไทย ถ้าต่างคนต่างมีความรู้สึกนึกคิด อรรถธรรมเข้าสู่ใจโดยสม่าเสมอแล้ว การปรับปรุงตัวเองในทางที่ถูกที่ดีทั้งหลายจะค่อยเป็นไปเรื่อย ๆ และจะค่อยกำจัดปิดเป่าสิ่งเลวร้ายทั้งหลายซึ่งมีประจำนิสัยของเรา มาตั้งเดิมนั้นออกได้เช่นเดียวกัน ไม่ใช่จะทำไม่ได้ เมื่อมีธรรมแล้วจะทำความรู้สึกตัวขึ้นมา ทั้งความผิดถูกดีชั่วประการต่างๆ จะปรากฏขึ้นที่ใจของเรา แล้วเราก็ค่อยแก้ไข ดัดแปลงไปตามความรู้สึกของเราที่เห็นว่าเป็นธรรมนั้นบ่งบอกออกมา หรือรู้สึกออกมา ค่อยแก้ไขออกไป แก้ไขไปตามเรื่อย ๆ เราจะค่อยมีหลักมีเกณฑ์มีฝั่งมีฝาทภายในจิตใจ

ใจเป็นของสำคัญมาก ท่านเรียกว่าเรือนกายเรือนใจ เรือนกายได้แก่ตึกกรมบ้านช่อง ถนนหนทาง ที่อยู่ที่อาศัยทั้งหลายนี้มีได้ด้วยกันทุกคน อยู่ที่ไหนก็มี จนถึงกับว่าจิตใจของเราตายใจติดแนบกับสิ่งทั้งหลายเหล่านั้น ว่าเป็นที่พึ่งเป็นพึ่งตายจริง ๆ โดยไม่ได้คำนึงว่านี่เป็นแต่เพียงอาศัยในเวลามีชีวิตอยู่เท่านั้น พอตายจากนี้แล้วก็เรียกว่ากรรมสิทธิ์ที่เราสำคัญมั่นหมายว่าเป็นที่พึ่งก็ขาดสะบั้นจากกันไปเลย นี่เรือนกายมีทางขาดไปได้ ส่วนเรือนใจนั้นติดแนบอยู่กับตน คำว่าเรือนใจได้แก่ธรรม ธรรมคือเรือนใจ วัตถุสิ่งของต่างๆ ไม่ว่าประเภทใด นั่นคือเรือนหรือที่อาศัยของกาย ได้อาศัยไปวัน

หนึ่ง ๆ ทั่วโลกอาศัยกันอย่างนั้น จนลืมตัวไปเลยว่าโลกนี้มีตั้งแต่ด้านวัตถุ ตึกรามบ้าน
ช่อง ถนนหนทางเต็มบ้านเต็มเมืองเป็นที่พึ่งของโลก

โลกมีที่พึ่งคือสิ่งเหล่านี้เท่านั้น ไม่ได้มีอะไรแปลกต่างจากสิ่งเหล่านี้เลย นี่คือ
ความเห็นของโลก ที่ไม่มีศาสนาก็ได้ มีศาสนาแต่ลืมศาสนาของตัวเองซึ่งเป็นที่พึ่งภายในก็
ได้ จึงคิดไปอาศัยที่พึ่งเสียมากต่อมากเกี่ยวกับเรื่องทางโลกล้วน ๆ ไม่ได้ระลึกถึงที่พึ่ง
ภายในใจคือธรรมนี้บ้างเลย นี่ละเสียท่าเสียที สำหรับชาวพุทธของเราเห็นว่าเสียมาก
ทีเดียว จึงขอให้แยกสันปันส่วนสมกับนามว่าเราเป็นชาวพุทธ

เรือนกายคือที่อาศัยของกายก็ให้มี ดังที่เราชวนชวายเป็นที่พึ่งกัน เรือนใจคือ
การบำเพ็ญคุณงามความดี มีการให้ทาน การรักษาศีล การเจริญเมตตาภาวนา การ
เฉลี่ยแผ้วแผ่สงเคราะห์สงเคราะห์สัตว์ทั้งหลาย ตลอดเพื่อนบ้านร้านตลาดที่มีความจำ
เป็นมาอาศัยเรา นี่ก็เรียกว่าความดีแต่ละอย่าง ๆ นี่คือเรือนใจ เราให้ได้ทำไปเป็น
ประจำนิสัยเช่นเดียวกับเราเสาะแสวงหาที่อาศัยของกาย ที่อาศัยของกายมีทั้งที่อยู่
หลับที่นอน ที่กินที่พักผ่อนนอนหลับมีทุกอย่าง ที่นี้เรือนใจก็ให้ได้ทั้งทานทั้งศีลทั้ง
ภาวนา ชวนชวายเป็นที่พึ่งได้หลายด้านหลายทาง เพื่อเป็นเครื่องบำรุงจิตใจของเราให้มี
ความสงบร่มเย็น

ใจมีธรรมมีบุญมีกุศลเท่านั้นเป็นที่พึ่งของตน และเป็นเรือนของใจโดยแท้คือ
ธรรม คือคุณงามความดี สิ่งภายนอกเป็นที่อาศัยของร่างกาย สิ่งภายในคือคุณงาม
ความดีทั้งหลายนี้เป็นที่อาศัยของใจ เวลาตายแล้วสิ่งภายนอกหมดความหมายทันที
ในขณะที่ชีวิตหรือลมหายใจได้ขาดสะบั้นลงเท่านั้น ส่วนบาปและบุญที่ติดแนบอยู่กับใจ
นี้ไม่ได้ขาด ใครชอบสร้างบาปสร้างกรรม บาปกรรมนั้นก็กลายมาเป็นคู่กรรมคู่เวร
ทำลายเจ้าของไปตลอดภพตลอดชาติ

ในภพใดชาติใดอำนาจแห่งกรรมชั่วซึ่งเราทำลงไปด้วยความพอใจ ไม่พอใจ
หรือเพลิดเพลิดหลงลืมไปแบบไหนก็ตาม กรรมชั่วเป็นกรรมชั่วไปตลอด ทำจนเคยชิน
ต่อนิสัย ไม่ได้ทำบาปทำกรรมอยู่ไม่ได้ก็ตาม เรียกว่าผู้นี้เป็นผู้ชินชาต่อการทำกรรมชั่ว
แล้ว แล้วตายไปก็มีแต่จะจมโดยถ่ายเดียว นี่ละติดแนบไปกับใจ แต่ไม่ได้ติดแนบไป
เพื่อบำรุงรักษาใจให้มีความสุขความสำราญบานใจในภพนั้น ๆ แต่ตามจ้องล้างจ้อง
ผลาญตัวเองผู้สร้างกรรมนั้นไปได้ทุกภพทุกชาติ นี่คือกรรมชั่ว กรรมนี้ก็ไม่ขาดเหมือน
วัตถุทั้งหลาย

ที่นี้ส่วนกรรมดีคือบุญคือกุศล เราสร้างไว้มากน้อยไม่ว่าที่แจ้งที่ลับ สร้างมา
ตลอดกาลไหน ๆ จะฝังอยู่ที่จิตใจของเรา นี่จะเป็นเครื่องอุดหนุนจิตใจ คำชู้จิตใจของ
เราให้ไปเกิดในภพชาติที่ดี คดีที่เหมาะสมตลอดไป ท่านจึงให้สร้างเรือนใจ คือการ

ชวนขายสร้างคุณงามความดี มีการให้ทาน วันหนึ่งควรจะได้ให้ทานไม่มากได้น้อยก็ยังดี รักษาศีลก็เป็นสมบัติอันล้ำค่าของเราเอง ทำไมเราจะไปโยนศีลนี้ให้ผู้ใด ทานการกุศลก็เป็นบุญของเรา การรักษาศีลก็เป็นคุณงามความดีของเรา การเจริญเมตตาภาวนาอบรมตนให้จิตใจมีความสงบร่มเย็นประจักษ์ใจ ก็เป็นความดีของเรา นี้เรียกว่า เรือนใจ

เมื่อเราสร้างเรือนใจเหล่านี้โดยสม่ำเสมอใจของเราจะมีความอบอุ่น นึกถึงความตายจิตใจก็ปัดวัตถุทั้งหลายที่เคยอาศัยมา เช่น บ้านเรือนเป็นต้น เข้ามาสู่จิตใจคือบุญคือกุศล จะเป็นความอบอุ่นภายในตัวเองแล้วตายไปแบบสุคติ คือไปดีอยู่ดีเสวยสมบัติอันเป็นทิพย์ซึ่งตนนั้นแลเป็นผู้สร้างไว้ไปทุกภพทุกชาติ นี้เรียกว่าผู้สร้างเรือนใจ เราขอให้สร้างทั้งเรือนกายทั้งเรือนใจ อย่าให้เสียท่าเสียที่

เวลานี้ส่วนมากชวนขายตั้งแต่เรื่องของวัตถุ จนมีเท่าไรจะล้นฟ้าล้นแผ่นดินก็ไม่พอกับความต้องการของมนุษย์ที่ไฝ่ฝันในความไม่รู้จักประมาณ แล้วก็ติดก็ตื่น เวลาย้อนมาคิดถึงสิ่งเหล่านี้ได้มาแล้วเพื่ออะไร ก็ไม่เห็นมีหลักมีเกณฑ์อะไร เกิดแล้วก็ต้องตายเช่นเดียวกับโลกทั่วๆ ไป ทั้งเป็นคนมีคนจนเกิดแล้วต้องตายเหมือนกันหมด นี้เป็นหลักธรรมชาติของวิฎฐานหมุนกันไปหมุนกันมา ส่วนความดีงามที่ควรจะได้เป็นหลักเป็นเกณฑ์เป็นที่พึ่งที่อาศัยจริงๆ ภายในใจนั้นไม่มี คนนี้เรียกว่าขาดทุนสูญดอก

เป็นมหาเศรษฐีก็มีแต่ชื่อแต่นามเวลามีลมหายใจอยู่เท่านั้น รอลมหายใจขาดเท่านั้น พอลมหายใจขาดคำว่ามหาเศรษฐีก็ขาดสะบั้นไป อนาคตาหาที่พึ่งไม่ได้ จิตใจแห่งผากจากคุณงามความดีจะเป็นเรื่องของผู้ที่รับแต่ผู้เดียว ให้เอามาพิจารณาถึงเรื่องตัวของเราเอง เราชอบใจไหมอย่างนั้น ถ้าไม่ชอบใจก็ให้รีบคัดเลือกกลิ่นกรองเสียตั้งแต่บัดนี้ เวลานี้ยังมีชีวิตอยู่สร้างบุญสร้างกุศลไม่มีใครมาบังคับเรา เราทำของเราได้เราอุตสาหะพยายามทำได้นี้เป็นเรือนใจ นี้เป็นที่พึ่งเป็นพึ่งตายของเราโดยแท้ขอให้เราทำได้ไปตลอด นี่คือหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่เราทั้งหลายเป็นชาวพุทธไม่ควรปล่อยวางหลักใจ หรือเรือนใจได้แก่คุณงามความดีสำหรับตัวของเราเอง

อย่าฟุ้งเพื่อเห่อเหิมกับโลกกับสงสาร ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสหลอกหลวงไม่มีสิ้นสุดจนเกินไป จะเสียตัวของเราเองนั้นแล ไม่เสียอะไร กิเลสเป็นเครื่องหลอกหลวงหลอกตลอดเวลามา แล้วจะหลอกตลอดไป เช่นเดียวกับธรรมซึ่งเป็นของจริงตลอดมาธรรมเป็นของจริงสอนว่าอย่างไรจริงตามนั้น กิเลสเป็นของหลอกหลวง ออกมาแง่ใดมุมใดล้วนแล้วตั้งแต่ความหลอกหลวงตมตุนสัตว์โลก ให้ลุ่มจมไปตามมันทั้งนั้น

ก็เมื่อเรามีทั้งอรรถทั้งธรรม มีทั้งกิเลสภายในใจ เราจะคัดเลือกปิดอะไรออกเราก้รีบคัดเลือกรีบปิดเสียในสิ่งจอมปลอมทั้งหลาย ให้หาแต่ของดีของดีเข้ามาสู่จิตใจ

ของเรา เราจะไม่เสียท่าเสียทีที่เกิดแล้วต้องตายเหมือนกันหมด ไม่มีใครจะอยู่ค้ำฟ้าได้ การสร้างคุณงามความดีนี้เป็นเครื่องประจักษ์แก่จิตใจจริง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งจิตตภาวนา เป็นสำคัญมาก คนที่เคยทำบุญให้ทานก็มีความอบอุ่นภายในจิตใจ ระลึกถึงบุญถึงทานของตนที่ได้ช่วยบ้านช่วยเมืองหรือบริจาคในสถานที่ใดบุคคลผู้ใด ก็เป็นความอบอุ่นภายในจิตใจ

สร้างมากเท่าไรยิ่งมีความอบอุ่น พอระลึกถึงความล้มความตายเข้ามาเท่านั้น จิตใจจะหดตัวออกมาจากสิ่งที่เคยอาศัยเคยยึด เช่น ตึกกรมบ้านช่องสมบัติเงินทองเข้ามาทันที เข้ามาสู่สมบัติทิพย์ นี่เรียกว่าอัตสมบัติ คือสมบัติได้แก่บุญกุศลซึ่งเป็นสมบัติของตนแท้ จิตจะย้อนเข้ามาสู่สมบัติของตนคือบุญกุศลนี้ทันทีทันใด ยิ่งผู้ได้สร้างบุญกุศลมากเท่าไร จิตยิ่งมีความปีติยินดีในเวลาตายไม่กลัว ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนเรากลัวตาย สัตว์ก็กลัวตาย แต่เราได้สร้างความดีงามไว้แล้วภายในตัวของเรานถึงขั้นไม่กลัวตาย ต้องมีกับเราทุกคน เพราะความดีมีกำลังแล้ว ย่อมต้านทานต่อความตาย ไม่กลัวตายได้ ไม่ต้องสงสัย

การอบรมจิตใจจึงเป็นของดีของดีของเลิศเลอ แต่ชาวพุทธของเราไม่ค่อยจะสนใจ ก็มีเวลานี้ที่หลวงตาเป็นผู้นำออกมาสอนพี่น้องทั้งหลาย เรียกว่าทั่วประเทศไทย และไม่ค่อยมีผู้หนึ่งผู้ใด พระองค์ใดที่จะแนะนำสั่งสอนด้วยทางจิตตภาวนานี้สัก แต่สำหรับหลวงตานี้ทนความเมตตาสงสารบรรดาพี่น้องทั้งหลายไม่ได้ ทั้งด้านวัตถุที่จะพาบ้านเมืองให้ล่มจม ทั้งด้านจิตใจที่จะพบบ้านเมืองและจิตใจของตัวเองให้ล่มจม มันมีอยู่ด้วยกันทุกคน จึงต้องแนะนำสั่งสอนทั้งด้านวัตถุเพื่อพุงชาติไทยของเราด้วย เศรษฐกิจที่พอเหมาะพอดี ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมเกินเนื้อเกินตัว ให้รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ ระวังเต็นชวนขวายหามาเพิ่มพูนเข้าโดยลำดับ นี้ทางด้านวัตถุ

ทางด้านจิตใจก็สอนให้จิตรู้จักประมาณในการอยู่การกิน การใช้การสอยต่างๆ แล้วก็มาให้รู้จักการอบรมจิตใจ อย่าให้ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมหิวโหยไปตามกิเลสจนเลยเถิดเลยแดน ให้มีการพักการยับยั้งชั่งตัวด้วยคุณงามความดีทั้งหลายมีจิตตภาวนาเป็นต้นด้วย นี่จะเป็นความดีงามเพราะเห็นคุณค่าแห่งการอบรมจิตใจนี้เป็นคุณค่าที่ล้ำเลิศประเสริฐสุด ในบรรดาบุญกุศลทั้งหลายไม่มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่าจิตตภาวนา จิตตภาวนาเป็นที่รวมแห่งบุญกุศลทั้งหลายที่เราได้สร้างมามากน้อย ไหลเข้าสู่จิตตภาวนา เมื่อไหลเข้าสู่จิตตภาวนา จิตตภาวนาเป็นทานบใหญ่ เก็บบุญกุศลทั้งหลายได้เต็มที่แล้ว ก็พาเราก้าวขึ้นสู่ความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปจนกระทั่งก้าวขึ้นสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ เพราะอำนาจแห่งการสร้างกุศลนี้แล

ด้วยเหตุนี้เอง หลวงตาจึงได้แนะนำสั่งสอนพี่น้องทั้งหลายทางด้านจิตตภาวนา
 ทั้งๆ ที่ไม่มีใครแนะนำสั่งสอน อาจจะเป็นเพราะตัวเองก็ไม่สนใจ จะเป็นพระเป็น
 ฆราวาสอะไรก็แล้วแต่ ตัวเองไม่สนใจในการภาวนาจึงไม่สั่งสอนคนอื่นก็ได้ หรือ
 ประการหนึ่งเราทำได้บ้าง เวลาจะสอนเขาก็เกรงใจเขา เกรงใจเขาก็คือเกรงใจกิเลส
 นั้นแหละ แล้วไม่กล้าสอนก็ได้ ศาสนาพุทธของเรามีจิตตภาวนาเป็นธรรมที่เลิศเลอ
 ก็เลยไม่ค่อยมาปรากฏในแดนแห่งชาวพุทธของเรา อย่างมากก็สอนการให้ทาน ให้
 รักษาศีล เพียงเท่านั้นเป็นอย่างมาก นอกนั้นไม่เอาเรื่องจิตตภาวนา

แต่ส่วนใหญ่แล้วจิตตภาวนาเป็นสำคัญมาก รื้อฟื้นขึ้นมาได้ ทั้งทานให้มีความ
 แน่นหนามั่นคง การทำบุญให้ทานหนักแน่นมั่นคงเพราะจิตตภาวนาเป็นรากฐานสำคัญ
 การรักษาศีลก็แน่นหนามั่นคงเป็นขึ้นมาเอง เพราะจิตตภาวนาเป็นรากฐานสำคัญ นี้
 ไม่ค่อยมีใครรื้อฟื้นขึ้นมา หลวงตารื้อฟื้นขึ้นมาสอนพี่น้องทั้งหลาย เพราะเราเองได้เห็น
 คุณค่าแห่งจิตตภาวนามาตั้งแต่วันออกปฏิบัติจนกระทั่งบัดนี้ จิตตภาวนาเป็นธรรมชาติ
 ที่ให้เกิดความตื่นตัว เกิดความแปลกประหลาดอัศจรรย์ เห็นใจของเจ้าของ เห็น
 ความสุขที่เกิดขึ้นจากใจของเจ้าของมาตั้งแต่เริ่มต้นภาวนาเรื่อยมาๆ จนกระทั่งมา
 ปัจจุบันนี้ จิตใจหายสงสัยทุกอย่างในโลกธาตุนี้ไม่มีอะไรมาข้องใจเลย เพราะอำนาจ
 แห่งการภาวนา

เมื่อภาวนาหาความดีเข้าสู่ใจๆ จนเต็มตื่นในหัวใจเต็มที่แล้วปล่อยได้หมดโดย
 ประการทั้งปวง การสอนพี่น้องทั้งหลายจึงไม่มีสงสัยในแง่ธรรมต่างๆ ที่มาสอนนี้ว่าจะ
 ผิดไป สอนด้วยความมั่นใจว่าพระพุทธรเจ้าสอนอย่างนี้เพราะพระองค์หลุดพ้นจากทุกข์
 ไปโดยสิ้นเชิงแล้ว เพราะการภาวนาเป็นหลักสำคัญ จึงได้นำภาวนามาสอนพี่น้อง
 ทั้งหลาย อย่างน้อยขอให้มีความสงบใจบ้างเป็นบางกาลบางเวลาก็ยังดี ดีกว่าที่จะ
 ปล่อยปละละเลยไปตลอดอย่างนี้ จะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ขอให้พากันทำจิตต
 ภาวนาบ้าง นี้ได้เห็นคุณค่าเต็มหัวใจ

หลวงตาที่ได้ประกาศธรรมมาสอนพี่น้องทั้งหลายเป็นเวลา ๕ ปีเป็นอย่างน้อยนี้
 ออกมาจากด้านจิตตภาวนาทั้งนั้น ไม่ได้ออกมาจากที่ไหน ความรู้ความเห็นความเป็นที่
 เกิดขึ้นภายในจิต จากจิตตภาวนาล้วนๆ มาแนะนำสั่งสอน สอนตนเองก็สอน ปลด
 เปลื้องจนกระทั่งไม่มีอะไรเหลือภายในจิตใจ ด้วยอำนาจแห่งจิตตภาวนา กิเลสแม้เม็ด
 หินเม็ดทรายขาดสะบั้นลงไปหมดจากใจเพราะจิตตภาวนา จึงเห็นคุณค่ามหาศาลแล้ว
 นำธรรมะนี้มาสั่งสอนพี่น้องทั้งหลาย

อย่างน้อยขอให้ได้รับความสงบใจด้วยการภาวนาจะดี เพราะกิเลสมันยุ่งเหยิง
 ก่อกวนจิตใจสัตว์โลกให้หาความสงบร่มเย็นไม่ได้เลย ใครจะอยู่ในชาติชั้นวรรณะใดก็

ตาม กิเลสจะอยู่บนหัวของคนนั้น ๆ ให้ได้รับความทุกข์ความทรมาน มันเหยียบย่ำทำลายให้เกิดความทุกข์ไปด้วยกันหมดนั้นแหละถ้าไม่มีธรรม เมื่อมีธรรมแล้วอยู่ที่ไหนสบาย คนมั่งมีก็สบาย คนจนก็สบาย ยศถาบรรดาศักดิ์สูงต่ำประการใดมีธรรมประจำใจแล้วสงบร่มเย็นยับยั้งตัวได้ทั้งนั้นคนเรา ถ้าไม่มีธรรมมีแต่กิเลสอย่างเดียว ใครอย่าอวดใครอย่าคุยว่าเลิศว่าเลอ เลิศเลอแต่ชื่อแต่นามแต่หัวใจมออยู่กับกองทุกข์เหมือนกันหมด เพราะไม่มีธรรมภายในใจ

การมีธรรมภายในใจ มีความมองอาจกล้าหาญชาญชัยภายในตัวเองไม่มีสะทกสะท้าน ไปที่ไหนไม่มีคำว่าสะทกสะท้านคนที่ไม่มีธรรมภายในใจ ไม่มีคำว่ากลัวว่ากลัวกับสิ่งใดเลย เหนือไปทั้งหมด นี่คือธรรม อย่างน้อยขอให้ได้ทำความสงบใจเราด้วยจิตตภาวนาก็จะเป็นประโยชน์แก่พี่น้องทั้งหลายอยู่ไม่น้อย นี่หลงตาเตือนเรื่องภาวนาอย่างอื่นที่เคยสอนมามากต่อมากแล้ว วันนี้ย้อนเข้ามาสู่ภาวนาเพราะนี้ได้เห็นคุณค่าของการภาวนามามากต่อมากจนกระทั่งปัจจุบันนี้ จึงได้แสดงออกอย่างเมตต์เต็มหน่วยต่อบรรดาท่านผู้ฟังทั้งหลายที่ควรจะได้รับมากได้น้อย ธรรมะนี้จะออกทันที ๆ เพื่อท่านผู้ฟังทั้งหลาย

เราไม่เสียดายธรรม เพราะความสงสารมีมากต่อมากเกินกว่าที่จะมาเสียดายธรรม สิ่งที่สงเคราะห์โลกทั้งหลายให้ได้รับความสุขนี้ จึงไม่มีคำว่าเสียดาย ได้อุตสาหะพยายามแนะนำสั่งสอนท่านทั้งหลายที่เป็นชาวพุทธด้วยกัน อย่าให้มีแต่ชื่อแต่นามคำพุทธติดปากเฉย ๆ ขอให้พุทธโธ ธัมโม สังโฆ การอบรมจิตใจจิตใจของเราบ้างจะเป็นความดีงามสำหรับชาวพุทธเรา เราจะร่มเย็นเป็นสุข จะไม่ว่าแห้ว

เวลานี้เราคิดหรือยังว่าโลกนี้มีที่ยึดที่เกาะที่ตรงไหน โลกกว้างแสนกว้างนี้ใครมีที่ยึดที่เกาะที่ไหนเอามาอวดกันบ้างซิ มันไม่เห็น ไปที่ไหนก็มีแต่อิฐแต่ปูนแต่หินแต่ทราย ดึกรามบ้านช่องถนนหนทาง แร่ธาตุต่างๆ เอามาอวดกันทั่วโลกดินแดน แล้วจิตใจก็ไปยึดไปเกาะแล้วถือเป็นที่วิมานะผองพองตนขึ้น ว่าตัวมีสิ่งนั้นสิ่งนี้ซึ่งล้วนแล้วตั้งแต่กิเลสหลอกคน ส่วนความสุขจริงๆ ภายในจิตใจไม่มีใครได้รับ ไม่มีใครยืนยันเลย

พอลามถึงเรื่องความเป็นความตายจะไปที่ไหนไม่มีทางตอบ ก็มีแต่อาศัยยึดเหมือนหนอนนั้นแหละ มันยึดสิ่งนั้นยึดสิ่งนี้ เกาะนั้นเกาะนี้ตายแล้วพัง ไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดเลย นี่คือพวกชาวพุทธที่โง่เขลาของเราไปเห็นสิ่งเหล่านั้นดีกว่าธรรม เหยียบย่ำทำลายธรรมไปเสีย ธรรมแทบไม่มีเหลือมีแต่กิเลสเหยียบย่ำทำลาย กิเลส นั่นคือสัวมคือถานนั้นเอง ธรรมคือทองคำทั้งแท่งถูกเหยียบถูกย่ำทำลาย ไม่มีใครสนใจในอรรถในธรรมพอจะมาระลึกให้เป็นสง่าราศี และเป็นความอบอุ่นแก่จิตใจของตนบ้างเลย ธรรม

ก็ไม่ปรากฏ หากความสุขหาจนวันตายก็ไม่เจอถ้าไม่หาด้วยธรรม ถ้าหาด้วยอำนาจของกิเลสจะมีแต่ไฟแต่ไฟเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มโลกเต็มสงสาร

ดีไม่ดีได้มาก ๆ กิเลสมาก ๆ ขึ้นถือเป็นของดีของดี หาเอามาเผาผลาญกันละซิ ว่าตัวรู้ตัวฉลาด ตัวมีศัสตราอาวุธทันสมัยแล้วก็ไปเผาผลาญเขา เผาผลาญตัวเองนั้นแหละโดยไม่รู้สึกรู้ตัว ถ้าเป็นเรื่องของธรรมจะไม่เผากัน คนมีกิเลสต้องเยอหยิ่งจองหองอยากจะเป็นเจ้าโลกแต่ผู้เดียว ๆ แต่ตัวเองก็อยู่ใต้โลก เป็นเจ้าโลกจะเป็นได้ไงเมื่อเราอยู่ใต้โลก เราก็ต้องได้ถูกบีบบังคับไฟได้รับความทุกข์ความทรมานเหมือนโลกทั่ว ๆ ไป นั้นแล นี่เรื่องธรรมท่านตำหนิอย่างนี้

ท่านจึงสอนให้มีความอภัยซึ่งกันและกัน สัตว์เล็กเขาก็อยู่ตามสภาพของเขา สัตว์ใหญ่อยู่ตามสภาพ ครวบ้านครวเรือนบ้านเล็กเมืองใหญ่ต่างคนต่างปกครองกันอยู่ตามสภาพของตน ผู้ใหญ่เท่าไรยิ่งให้ผู้อื่นได้รับความสุขความร่มเย็น นี้เรียกว่าธรรมอยู่ที่ไหนเย็นหมด ผู้มีธรรมใหญ่เท่าไรยิ่งให้ความร่มเย็นแก่ผู้อื่นได้มาก เรียกว่าผู้มีธรรม แต่ถ้าผู้มีตั้งแต่กิเลสตัณหา ความผยองพองตน ความเยอหยิ่งจองแล้ว ไปที่ไหนนี้เป็นยักษ์เป็นผีเป็นมหาภัยต่อโลกต่อสงสาร ดีไม่ดีเอาไฟเผากันแหละ ล้วนแล้วตั้งแต่กิเลสที่อวดตัวว่าฉลาด

เวลาตายลงไปฉิบหายลงไป ไม่เห็นใครฉลาด จมไปอยู่ในกองมูตรกองคูถในถ้ำในถ่านเหมือนกันหมด นี่เรื่องของกิเลสหลอกโลกต่างหากนะ ว่าเราจะเป็นคนมีงคนมีเป็นเจ้าอำนาจบาตรหลวงใหญ่กว่าโลกกว่าสงสาร เราไม่ได้ใหญ่กว่ากรรม ไม่ได้ใหญ่กว่าธรรม จมด้วยกันนั้นแหละ นี่คนไม่มีธรรม ถ้าคนมีธรรมมีมากมีน้อยเย็นไปหมด จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายยึดธรรมนี้เข้ามาเป็นหลักใจ ปฏิบัติตน ไปที่ไหนอย่าลืมตัว สติให้มี สติธรรมปัญญาธรรม ระลึกรู้ตัวเสมอ อะไรทำลงไปผิดก็ผิดเรานั้นแหละ เราอย่าเข้าใจว่าถ้าคนไม่เห็นแล้วไม่ผิด ผิดอยู่ที่เรา ใครเห็นไม่เห็นก็อยู่ที่เราผู้ผิด ผู้ทำถูกอยู่ที่เราก็ดูก อยู่ที่ไหนก็ถูก

เช่น พระพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่ในป่าใครไปเห็นพระองค์ ก็ยังเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาได้ แน่ะ เรามาปฏิบัติตัวของเราเพื่อเป็นคนดี อยู่ที่ไหนก็ดีได้นั้นแหละ อย่าพากันปล่อยวางนะ จิตขอให้ได้ใสสะอาดธรรมเป็นที่พึ่งอย่างถูกต้องดีงาม ได้แก่คุณงามความดีบำรุงรักษาใจตนให้สงบร่มเย็นเสมอ อย่าปล่อยยั้งให้คิดให้ปรุงให้แต่งฟุ้งเพื่อเห่อเหิมตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับทุกวัน ๆ ตายแล้วจะจมนะ ให้อุตสำหรับพยายามยับยั้งตนเข้าสู่อรรณพธรรม จะมีที่พึ่งที่เกาะที่ยึดสมชื่อว่าเราเป็นชาวพุทธ คำว่าพุทธไม่ใช่คนหูหนวกตาบอดมาเป็นพุทธนะ พระพุทธเจ้าเป็นผู้สว่างกระจ่างแจ้งมาสอนพวกเรา เราทำไมจะกลายเป็นคนหูหนวกตาบอด ไม่ฟังเสียงอรรณพเสียงธรรมเลยนี้ใช้ไม่ได้ ไม่สม

ชื่อสมนามว่าเราเป็นลูกชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นลูกศิษย์ตถาคต ขอให้พากัน ยึดหลักเกณฑ์ธรรมนี้เอาไว้

วันนี้ได้แสดงธรรมเพื่อเป็นที่ระลึกทางด้านธรรมะกับบรรดาพี่น้องทั้งหลาย การเทศนาว่าการทางด้านวัตถุก็เทศน์มามากต่อมาก วันนี้ย้อนเข้ามาสู่หลักใจให้ท่านทั้งหลายได้มีหลักใจเป็นที่ยึดบังไม้อันจะตายจมนกันไปหมด ในเมืองไทยของเราซึ่งเป็นเมืองพุทธแต่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมกับสิ่งที่ไม่เป็นท่า เกะนั้นเกะนั้น เกะอะไรฟุ้งไป ๆ ส่วนที่จะเกาะให้ติด ฟุ้งเป็นฟุ้งตายได้ คือศีลคือธรรมไม่สนใจ ตรงนี้พลาดแน่ ๆ นะ ให้พิจารณาเสียตั้งแต่บัดนี้ก่อนตาย ตายแล้วเราค่อยนิมนต์พระมากุสลา ธมฺมา เกิดประโยชน์อะไร เรากุสลา ธมฺมาด้วยความฉลาดของเรา ยึดธรรมเป็นหลักยึดของใจ ยึดธรรมมาเป็นหลักของใจ ปฏิบัติตัวให้ดี

ฝึกฝนอบรมซี เราอยากเป็นคนดี เราอย่าให้แต่กิเลสมาหลอก ทำชั่วเท่าไรก็ตาม ดี ๆ จมลงในนรกดีไหมล่ะ พระพุทธเจ้าเป็นผู้เลิศเลอในความสัตย์ความจริง บอกตามความสัตย์ความจริง กิเลสหลอกโลกว่านรกไม่มี ๆ เวลานี้สัตว์ไปจมนในนรกมากขนาดไหน เห็นไหม เป็นอย่างนี้ละ ถ้าหากว่าเป็นของจริงตามกิเลสแล้ว โลกนี้จะพันทุกซั๊กกัน ไปหมดนั่นแหละ นี่มีแต่จมนเพราะเชื่อกิเลสมากกว่าเชื่อธรรม ผู้เชื่อธรรมจะไปได้ไม่สงสัย แม้ไม่มากก็ไปได้ จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้นำไปพิจารณาพิจารณา

ขอฝากธรรมะ เฉพาะอย่างยิ่งจิตตภาวนาไว้กับชาวพุทธของเราทั้งหลายได้นำไประลึก พุทฺโธ ธัมโม สังโฆ ซึ่งเป็นเครื่องกลมกลืนกับจิตใจของเรา ทั้งเป็นทั้งตายไม่พรากจากกัน ขอยึดไว้ให้แน่นหนามั่นคง ส่วนภายนอกก็อาศัยกันไปอย่างนี้แหละ ดังที่เคยกล่าวมาแล้วนี้ การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุแก่ชั้นแก่กาลเวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาทุกวัน

ได้ที่ www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th